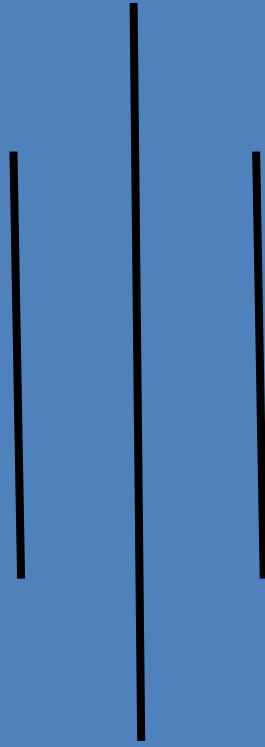


लिसंखु पाखर गाउँपालिकाको
आ.व. २०७५/०७६ को
नीति तथा कार्यक्रम



लिसंखु पाखर गाउँपालिका
अत्तरपुर, सिन्धुपाल्चोक

विषयसूची

खण्ड १ - परिचय र समीक्षा

१.१ परिचय

१.१.१ स्थानीय तहको संक्षिप्त परिचय

१.१.२ विद्यमान अवस्थाको समीक्षा

१.१.३ वार्षिक नीति, बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाका लागि अवलम्बन गरिएको पद्धति

१.१.४ आयोजना प्राथमिकीकरणका आधारहरु

१.२ चालू आ.व. को नीति तथा कार्यक्रमको समीक्षा

१.२.१ स्थानीय तहबाट क्षेत्रगत रुपमा सम्पन्न कार्यक्रमको समीक्षा

१.२.२ गैर सरकारी संघसंस्थाबाट सम्पन्न कार्यक्रमको समीक्षा

खण्ड २ - आगामी आ.व. २०७५/०७६ को नीति तथा कार्यक्रम

२.१ सोंच, लक्ष्य, उद्देश्य र अपेक्षित उपलब्धि

२.२ वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा अवलम्बन गरिएका प्रमुख नीति तथा आधारहरु

२.२.१ समग्र नीति तथा आधारहरु

२.२.२ क्षेत्रगत नीति तथा आधारहरु

क. आर्थिक क्षेत्र

ख. सामाजिक क्षेत्र

ग. पूर्वाधार क्षेत्र

घ. वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन

ङ संस्थागत विकास , सेवा प्रवाह र सुशासन

२.३ मुख्य आयोजना र कार्यक्रमहरु

२.४ आ.व. २०७५/०७६ को अनुमानित व्यय र स्रोत अनुमान

खण्ड १ - परिचय र समीक्षा

१.१ परिचय

१.१.१ स्थानीय तहको संक्षिप्त परिचय

लिसंखु पाखर गाउँपालिका प्रदेश नं ३ सिन्धुपाल्चोक जिल्लामा पर्दछ। यस गाउँपालिकाको कूल क्षेत्रफल ९८.६१ वर्ग कि. मि. रहेको छ। यो गाउँपालिका साविकका ६ वटा गा. वि. स. ठूलोधादिङ, लिसंखु, अत्तरपुर, जेठल, पेट्कु र ठूलोपाखर मिलेर बनेको छ। यहाँ विभिन्न धर्मका अनुयायीहरूको बसोवास रहेको छ जसमा हिन्दु, बौद्ध र क्रिस्चियन रहेका छन्। यहाँ बोलिने भाषाहरूमध्ये मुख्य भाषा नेपाली छ भने अन्य भाषा तामाङ र नेवारी रहेको छ।

वि. स. २०६८ सालको जनगणना अनुसार यस गाउँपालिकाको जनसंख्या निम्नानुसार रहेको छ।

| कूल जनसंख्या | पुरुष | महिला | प्रति परिवार सदस्य संख्या | प्रति वर्ग कि. मि. | घरधुरी |
|--------------|-------|-------|---------------------------|--------------------|--------|
| १५१४३ | ७१११ | ८०३२ | ४.११ | १५३.५६ | ३६८० |

वडागत जनसंख्या तथा घरधुरी विवरण

| सि.नं. | वडा नं. (साविकको गा. वि. स.) | जनसंख्या | पुरुष | महिला | जम्मा घरधुरी |
|--------|------------------------------|----------|-------|-------|--------------|
| १ | १ ठूलो धादिङ | २११५ | १०१२ | ११०३ | ५०५ |
| २ | २ र ३ लिसंखु | ३७७४ | १७५३ | २०२१ | ६३८ |
| ३ | ४ अत्तरपुर | २१८२ | १०३४ | ११४८ | ४६४ |
| ४ | ५ जेठल | २५५३ | १२२३ | १३३० | ६२० |
| ५ | ६ पेट्कु | १६०० | ७३७ | ८६३ | ३५१ |
| ६ | ७ ठूलोपाखर | २५१५ | १३५२ | ११६३ | ७५८ |

सिमाना

- पूर्व - दोलखा र रामेछाप जिल्ला
पश्चिम - सुनकोशी गाउँपालिका
उत्तर - त्रिपुरा गाउँपालिका
दक्षिण - काभ्रेपलान्चोक जिल्ला र सुनकोशी गाउँपालिका

पर्यटकीय, धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थल

यहाँ विभिन्न धर्मावलम्बीहरूका आस्था अनुसार गुम्बा, स्तुपा, मठ, मन्दिर र चर्च रहेका छन्। यहाँ लामा भरना तथा छहराहरु, ऐतिहासिक चुच्चेढुङ्गा र गुफाहरु रहेका छन्। ती स्थलहरूको प्रवर्द्धन र विकास गरी पर्यटकीय स्थलका रूपमा विकास गर्न सकिन्छ।

१.१.२ विद्यमान अवस्थाको समीक्षा

सिन्धुपाल्चोक जिल्लामा ३ वटा नगरपालिका र ९ वटा गाउँपालिका गरी जम्मा १२ वटा स्थानीय तहहरू छन् जसमा कूल १०३ वटा वडाहरू पर्दछन्। यस लिसंखु पाखर गाउँपालिकामा साविकको ६ वटा गा.वि.स. जोडिएर हाल ७ वटा वडाहरूमा रुपान्तरण भएको छ। सिन्धुपाल्चोक जिल्लाको दक्षिणपूर्वी भेगमा यस गाउँपालिका पर्दछ। यहाँ तामाङ, नेवार, क्षेत्री, बाहुन, दलित लगायत अन्य जातजातिहरू बसोवास गर्दछन्। यस गाउँपालिकाको क्षेत्रफल ९८.६१ वर्ग कि. मि. छ। राष्ट्रिय जनगणना २०६८ को तथ्याङ्क अनुसार यहाँ १५,१४३ जनसंख्या बसोवास गर्दछन्। धार्मिक हिसाबले बौद्ध, हिन्दु र ईसाइ धर्मावलम्बीहरू रहेका छन्। सडक संजाल सबै वडा कार्यालयसम्म आवातजावात गर्न सकिने गरी जोडिएको छ। वर्षातको सिजनमा आवातजावात गर्न कठिन हुने स्थिति छ। प्राय सबै वस्ती स्तरसम्म सडक संजालले छोएको छ। स्तरीय सडककै रूपमा व्यवस्थापन भइसकेका छैन। सबै घरघरमा खानेपानी पुगेको छैन। भूकम्प पछिको

निर्माण कार्य करिव ८० प्रतिशत सम्पन्न भइसकेको छ । विद्युत संजाल घरघरमा पुगेको छ तर फलामे पोलहरुको कमीले दुर्घटना हुने अवस्था समेत रहेको छ जसको निराकरणको लागि पहल भइरहेको छ । खेति योग्य जमिनमा सिंचाइको अभाव रहेको छ । कृषियोग्य जमिन बाँभो हुनेक्रम बढ्न थालेको छ जसको निराकरणको लागि केही कृषि सहकारी संस्थाहरु र सम्बन्धित सरकारी कार्यालयहरु क्रियाशील छन्, तर सुधार भएको देखिदैन । विद्यालयहरु बस्तिस्तर सम्म पनि छन् तर शिक्षामा गुणस्तरको कमी भएकाले विद्यार्थी संख्या घट्दो छ । गुणस्तर सुधार गर्न गाउँपालिकाले पहल कदमी लिइरहेको छ । निजी विद्यालयमा पढाउन बाहिर शहर पठाउने संख्या बढ्दो रहेकाले न्यूनीकरण गर्न पहल गरिएको छ । स्वास्थ्यचौकी गाउँपालिकाको ६ वटा वडामा मात्र छन् । बाँकी १ वडामा तत्काल निर्माण गर्नु पर्ने अवस्था छ । हाललाई सामुदायिक स्वास्थ्य क्लिनिकको रुपमा संचालन गरिएको छ । गाउँपालिकाको भवन निर्माण स्थलको व्यवस्था गरी कार्य थालनी गरिएको छ । वडा नं ३ को वडा कार्यालय निर्माण गर्नेक्रममा रहेको छ । यस गाउँपालिकामा कुनै पनि उद्योग कलकारखानाहरु छैनन् । युवा बेरोजगारको संख्या थपिदै गएको छ । गाउँपालिकाको समग्र अवस्था अवलोकन गर्दा उत्पादन गरेर निर्यात गर्ने भन्दा पनि आयत गरेर निर्यात गर्ने अवस्था रहेको छ । वनजंगल हरियाली राम्रो छ । खोलानालाहरुमा वाफल खोला, ग्याल्बड खोला, गोलाड खोला, तौथली खोला लगायत अन्य थुप्रै खोला खोल्सीहरु रहेका छन् । गाउँपालिकाको केही स्थानहरु बजार केन्द्रका रुपमा विकास हुने स्थिति छ । जस्तै मुडे बजार, शिलढुङगा बजार, लिसंखु घ्याङडाँडा बजार, ठूलोपाखर ककलिङ बजार मुख्य बजार हुन् । यस गाउँपालिकामा पर्यटन प्रवर्द्धनको अवस्था शुन्य जस्तै नै छ । योजना निर्माण गरी अगाडि बढ्ने प्रयत्न गरिएको छ ।

यस गाउँपालिकाको सबल पक्ष, कमजोर पक्ष, अवसर र चुनौति निम्नानुसार रहेका छन् :

सबल पक्ष

- कृषि उत्पादन गर्न उपयुक्त भूमि पर्याप्त मात्रामा रहेको छ ।
- पर्यटन क्षेत्रको विकास गर्ने सम्भावनाहरु प्रशस्त रहेको छ ।
- विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार तथा शिक्षाको गुणस्तर वृद्धि गर्न विद्यालयहरु स्थापना भइसकेका छन् ।
- गाउँपालिकामा विद्यमान खोलानालाको संरक्षण गरी सिंचाइ कुलो, पोखरी र तालहरु निर्माण गरी विविध उपयोगमा ल्याउन सकिने स्थिति छ ।
- सार्वजनिक जग्गाहरुमा खेल मैदान, क्वड'हल र सार्वजनिक भवनहरु निर्माण गर्न सकिने अवस्था छ ।
- विद्यमान सडककोस्तर वृद्धि गर्दै र बाँकी वस्तिहरुलाई सडक संजालबाट जोड्न सकिने अवस्था छ ।
- धेरै ठाउँमा खानेपानीका मुहानहरु भएकाले घरघर सम्म स्वच्छ खानेपानी पुऱ्याउन सकिने अवस्था छ ।
- प्रशस्त हरियाली वनजंगल र सुन्दर भूमि भएकाले यसको व्यवस्थापनबाट स्वच्छ र सुन्दर गाउँपालिका बनाउन सकिने अवस्था छ ।
- यस गाउँपालिका भित्र विविध जातजाति, भाषाभाषी र धर्मावलम्बीहरुका मानिसहरुको बसोबास भएकाले आ-आफ्नो मौलिक धर्म, संस्कृतिको संरक्षण र विकास गरी बहुआयामिक रुपमा सुन्दर मानवीय फूलबारीको रुपमा यस लिसंखु पाखर गाउँपालिकालाई व्यवस्थित गर्न सकिने सबल पक्षहरु रहेका छन् ।

कमजोर पक्ष

- आन्तरिक आय आर्जन गर्न स्रोतहरुको कमी रहेको छ ।
- युवापुस्ताको शहरउन्मुख प्रवृत्ति र विदेश पलायनका कारण दक्ष सीप र क्षमता भएका जनशक्तिको कमी रहेको छ ।
- स्थानीय नागरिकहरुमा आफ्नो दायित्व र जिम्मेवारी बोध गरी गाउँको दिगो विकासमा योगदान दिने भन्दा व्यक्तिगत कामलाई प्राथमिकता दिने निर्वाहमुखी प्रवृत्ति रहेको छ ।
- स्थानीय तहको सवै संरचनाहरु संस्थागत भइसकेका छैनन् ।
- विकास निर्माण कार्यका पूर्वाधार विकास गर्न विषय विशेषज्ञ कर्मचारीको अभाव रहेको छ ।
- व्यवस्थित वैज्ञानिक कृषि पशुपालन तथा फलफूल खेति हुन सकेको छैन ।
- साना तथा घरेलु उद्योगको विकास नभएकाले तत्सम्बन्धी बजार प्रवर्द्धन भएको छैन ।
- कालोपत्रे सडक, सिंचाई सुविधा, खानेपानी मुहान तथा वितरण प्रणाली व्यवस्थित र जडिबुटी उद्योग स्थापना गर्ने कार्यको थालनी भएको छैन ।

अवसर

यस गाउँपालिकामा रहेका प्राकृतिक स्रोत साधन जल, जमिनको उचित व्यवस्थापन गरी गाउँपालिकाका नागरिकहरु, स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, शिक्षक, स्वास्थ्यकर्मी सबैलाई सकारात्मक सोचमा अभिप्रेरित गरी एकताका साथ सिङ्गो गाउँपालिकाको विकास र नागरिकहरुको आर्थिक विकासमा टेवा पुऱ्याउन सक्ने सुअवसर उपलब्ध छ । यसका साथै वन, जडिबुटीको विकास र प्रवर्द्धन, वैज्ञानिक

कृषि प्रणाली, पशुपालन, व्यवस्थित खानेपानी, सडक विस्तार एवं व्यवसायिक जनशक्ति उत्पादन गर्न आवश्यक पूर्वाधार रहेका छन् । यसलाई सक्षम मार्गदर्शन प्रदान गर्ने अवसर यस गाउँपालिकालाई उपलब्ध भएको छ ।

चुनौती

१. आन्तरिक चुनौती : गाउँपालिका भित्रका आन्तरिक स्रोत साधनको अधिकतम परिचालन गरी युवा जनशक्तिलाई अधिक मात्रामा गाउँमै रहने वातावरण तयार गर्नु, विकास निर्माणमा जनतालाई सहभागी हुन प्रेरित गर्नु, साना तथा घरेलु उद्योगको विकास गरी आय आर्जनको अवसर वृद्धि गर्नु र जनभावना अनुरूप छिटो छरितो सेवा प्रवाह गर्नु आदि रहेको छ ।

२. बाह्य चुनौती : विकासका लागि अधिक बजेट प्राप्त गर्नु, पूर्वाधार विकासमा प्राविधिक जनशक्ति प्राप्त गर्नु, उत्पादित घरेलु तथा कृषिजन्य सामग्रीहरूको बिक्रीको बजार विकास गर्नु, युवालाई रोजगारी प्रदान गरी नागरिकको जीवनस्तर सुविधा सम्पन्न गराउनु रहेको छ ।

३. गाउँ कार्यपालिकाको आफ्नै भवन र पर्याप्त जनशक्ति नहुँदा प्रभावकारी सेवा प्रवाहमा कठिनाई हुनु ।

१.१.३ वार्षिक नीति बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाका लागि अवलम्बन गरिएको पद्धति

- वस्ति र वडा तहमा कार्यक्रम तथा योजनाको बारेमा छलफल र सिफारिस व्यवस्था ।
- वडाको जनप्रतिनिधि, समाजसेवी र राजनीतिक पार्टीका प्रतिनिधिहरू बीच छलफल र प्राथमिकीकरण गरी गाउँपालिकामा सिफारिस गर्ने व्यवस्था ।
- विषयगत समितिहरूमा छलफल भई एकीकृत योजना तर्जुमा समितिमा छलफल हुने व्यवस्था ।
- बजेट समितिमा छलफल प्राथमिकीकरण र कार्यक्रमको तयारी ।
- गाउँकार्यपालिकाबाट बजेट समितिले कार्यक्रम प्रस्तुत, छलफल र अनुमोदन ।
- गाउँ सभामा नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत, छलफल र सभाबाट पारित ।
- गाउँ सभामा बजेट र आर्थिक विधेयक प्रस्तुत, छलफल र पारित ।

१.१.४ आयोजना प्राथमिकीकरणका आधारहरू

- दिगो विकास
- आर्थिक समृद्धि
- स्वच्छ खानेपानी
- गाउँपालिकासँग सम्बन्धित विषयगत कार्यालयहरूको संस्थागत विकास
- गुणस्तरीय शिक्षामा जोड
- राष्ट्रले अति संवेदनशील भनेर तोकिएको रोगहरूमा सहयोग
- सबै भाषा, धर्म, संस्कृतिको संरक्षण
- कृषिको व्यवसायिकीकरण र यान्त्रिकरणमा जोड
- पर्यटन क्षेत्रको विकास अध्ययन र प्रवर्द्धन
- सबै गाउँ वस्तिमा फलामको पोल पुऱ्याउने, काठको पोल विस्थापन गर्ने
- महिला, दलित, अशक्त, बालबालिकालाई सहयोग कार्यक्रम
- सडक सञ्जालको प्राथमिकीकरण अथवा वर्गीकरण र स्तर वृद्धिमा जोडिदिनु
- सिंचाइ सहयोग कार्यक्रम र प्रत्यक्ष जनजीवनसँग जोडिएका कार्यक्रमहरू
- स्वास्थ्य क्षेत्रमा सुधार
- विद्युतीकरण कार्यक्रम
- संस्थागत विकास

१.२ - चालू आ. व. २०७४/७५ नीति तथा कार्यक्रमको समीक्षा

१.२.१ स्थानीय तहबाट क्षेत्रगत रूपमा सम्पन्न कार्यक्रमको समीक्षा

- गाउँपालिका कार्यालयको विधिवत स्थापना भएपश्चात् कार्यालय स्थापना, आवश्यक भौतिक सामग्रीका विकास र कार्यालय व्यवस्थापन गरिनु ।

- गाउँपालिकाको सक्रिय पहलकदमीमा अत्तरपुर बुलबुले निवासी दाजुभाइ तथा दिदीबहिनीहरूको सहयोगमा जग्गा व्यवस्थापन गरी भवन निर्माण कार्य सुरुवात हुनु ।
- ७ वटा वडाहरू व्यवस्थित रूपमा संचालन । कम्प्युटर, फोटोकपी र इन्टरनेटको व्यवस्था गरिनु ।
- सडक निर्माण तथा मर्मत सम्भार टोल बस्तीस्तरमा भई पुनर्निर्माण अन्तर्गतका सामुदायिक तथा निजी आवास निर्माणका लागि सामग्री हुवानीमा सहज भएको ।
- रकम विनियोजन गरेका खानेपानी आयोजनामा आयोजनाहरू सम्पन्न हुन गई टोल बस्तिस्तरमा खानेपानी लिन जाने समय बचत हुन गई बचेको समय दिदी बहिनीहरूका लागि घरायसी तथा आय आर्जनका काममा सदुपयोग गर्ने वातावरण बनेको ।
- शिक्षातर्फ गरिएको लगानीका कारण शैक्षिक क्षेत्रको विकासमा सहयोग पुगेको शिक्षा ऐन तथा नियमावली निर्माण गरी लागू गरेको ।
- सामाजिक दिवस मनाउने कार्यक्रम अन्तर्गत गणतन्त्र दिवसका दिन जेष्ठ नागरिक , एस.ई.ई परीक्षामा जिल्ला उत्कृष्ट तथा विद्यालय उत्कृष्ट छात्र-छात्राहरूलाई सम्मान गर्ने कार्यक्रमको थालनी गरिएको ।
- विपद व्यवस्थापन तथा आर्थिक सहयोग कार्यक्रम अन्तर्गत गम्भीर प्रकृतिका रोग बाट पीडित तथा आकस्मिक प्रकोपबाट प्रभावित गाउँपालिकावासीहरूलाई थोरैतिनो भएपनि राहत पुगेको महशुस गरिएको ।
- उर्जा क्षेत्र विकास, विस्तार कार्यक्रम अन्तर्गत वडा नं २ को करिब ९० प्रतिशत क्षेत्रमा काठको पोल विस्थापन गरी फलामे स्टील पोलको व्यवस्था भएको ।
- सौर्य उर्जामा गरिएको लगानीले ७ वटै वडा कार्यालयहरू र गाउँ कार्यपालिकामा समेत विद्युत आपूर्ति नभएको बेला काम काज गर्न तथा नागरिकलाई सेवा दिन सहज भएको ।
- प्राप्त सामाजिक सुरक्षा भत्ता सबै लाभग्राहीका हातमा बुझाउन निर्वाचित जनप्रतिनिधि समेतको नेतृत्वमा कार्यहरू भएका ।
- प्रथम गाउँ सभाबाट कार्यान्वयन भएका विकास आयोजनाहरूको भुक्तानी कार्य भइरहेको ।
- कृषि तथा पशुविकासको क्षेत्रमा व्यवसायीकरण गर्न पालिकास्तरमा किसानहरूको समन्वय समिति गठन भई समितिको समन्वयमा बाखा, भैँसी, कुखुरा पालनका लागि खोर तथा गोठ सुधार अनुदान सहयोग, ५० प्रतिशत अनुदानमा मिनी टेलर सहयोग, तरकारी खेति टनेल, थोपा सिंचाइ सेट वितरण र प्लाष्टिक पोखरी निर्माण सहयोग गरिएकोमा आय आर्जन वृद्धि गर्ने अवसर सिर्जना हुँदै गएको ।
- गाउँ प्रोफाइल निर्माणको काम अन्तिम चरणमा पुगेको ।

१.२.२ गैर सरकारी संघसंस्थाहरूबाट सम्पन्न कार्यक्रमको समीक्षा

यस लिसंखुपाखर गाउँपालिका अन्तर्गत कार्यरत विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संघसंस्थाले कृषि, शिक्षा, सीपमूलक तालिम, स्वास्थ्य तथा भौतिक पूर्वाधार र सशक्तिकरणको क्षेत्रमा कार्य गर्दै आइरहेका छन् । सामाजिक संस्थाहरूले आर्थिक, सामाजिक, शैक्षिक, लक्षित वर्ग, लघु उद्यम, रोजगारी सिर्जना आदि विभिन्न क्षेत्रमा उल्लेखनीय कार्यहरू गर्दै यस क्षेत्रको सर्वाङ्गीण विकासका लागि पुऱ्याएको योगदान प्रशंसनीय छ । अबका दिनमा पनि यस गाउँपालिकाले राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी सामाजिक संघसंस्थाहरूको निरन्तर सहयोग र सहकार्यको अपेक्षा गरेको छ । साथै आगामी आ. व. ०७५/०७६ मा यस लिसंखु पाखर गाउँपालिकामा देहायका सामाजिक संघ संस्थाले अनुसूचीमा संलग्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने जानकारी गराएको छ ।

- १) ग्रामीण महिला सिर्जनशील परिवार, सिन्धुपाल्चोक
- २) सामुदायिक विकास तथा वातावरण संरक्षण मञ्च, सिन्धुपाल्चोक
- ३) टुकी संघ सुनकोशी, सिन्धुपाल्चोक
- ४) जैविक विविधता अनुसन्धान तथा विकासका लागि स्थानीय पहल (लि वर्ड)

खण्ड २ - आगामी आ. व. २०७५/०७६ को नीति तथा कार्यक्रम

२.१ सौच, लक्ष्य, उद्देश्य र अपेक्षित उपलब्धि

सौच

प्राकृतिक स्रोतको अधिकतम प्रयोग गर्दै सामाजिक रुपान्तरण र आर्थिक समृद्धिको आधार, कृषि, पर्यटन, भौतिक पूर्वाधार र गुणस्तरीय शिक्षा, स्वास्थ्य, सरसफाइ र सुशासन तथा मानव अधिकारको प्रत्याभूतियुक्त सबल, सक्षम, समुन्नत र समृद्ध गाउँपालिकाको रुपमा लिसंखु पाखर गाउँपालिकालाई चिनाउने ।

लक्ष्य

- भौतिक पूर्वाधारको विकासको लागि नीजि आवास, धार्मिक, शैक्षिक सार्वजनिक र सामुदायिक संरचनाहरु, सडक, खानेपानी, स्वास्थ्य चौकी, सिंचाइको क्षेत्रमा, नव निर्माण तथा पुनर्निर्माणलाई द्रुततर गतिमा सञ्चालन गरी सम्पन्न गर्ने ।
- लिसंखु पाखरको आधार उपत्यकाको बजार बनाउन कृषिजन्य उत्पादनमा जोड दिने ।
- आय वृद्धिको लागि “एक व्यक्ति वा एक परिवारको लगानी, नयाँ उद्यमको थालनी” नारा सहितको कार्यक्रम अगाडि बढाउने ।
- “लिसंखु पाखर गाउँपालिकाको वन जंगलको व्यवस्थापन, उपयोग र सुधार, गाउँपालिकाको आत्मनिर्भरताको आधार” भन्ने नारा सहितको कार्यक्रम अगाडि बढाउने ।
- “हाम्रो गाउँ राम्रो बनाऔं, युवा विदेश पलायन रोकौं, आयआर्जनमुखी उत्पादन रोजौं” अभियान सञ्चालन गर्दै युवाको अगुवाइ सुनिश्चित गर्ने ।
- जलविद्युत विकासको लागि उत्पादन र सुरक्षित प्रसारणमा जोड दिने ।
- भूमिको समुचित व्यवस्थापन गर्ने ।
- कृषि र पर्यटन क्षेत्रको विकासको लागि विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रियस्तरका तथा स्थानीय संघसंस्थाहरूसँग भाइचारा र मित्रेरी सम्बन्धको विकास गर्ने ।
- महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु, दलित र जनजातिहरुको सशक्तिकरण र विकास गर्ने ।
- खानेपानी तथा सरसफाइ कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
- सूचना प्रविधियुक्त लिसंखु पाखर निर्माण गर्ने ।
- गाउँपालिकास्तरीय वाह्य चक्रपथको डी.पी.आर. तयार गर्ने ।
- प्रदेश र केन्द्र सरकारको सहयोगमा गुणस्तरीय र प्रतिस्पर्धी जनशक्ति उत्पादनका लागि एक प्राविधिक शिक्षालय स्थापनाका लागि गुरु योजना तयार गर्ने ।

उद्देश्य

- सडकहरुको क्रमशः स्तर वृद्धि गर्ने । हिउँद वर्षात दुवै समयमा सजिलै गाडी गुड्न सक्ने बनाउने ।
- कृषिलाई व्यवसायीकरण, यान्त्रिकीकरण र बजारीकरण गर्ने ।
- कृषि उत्पादन फर्महरुको स्थापना र विकास गर्ने ।
- आधारभूत देखि माध्यमिक तह सम्मका विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर वृद्धि गर्दै एक वडा एक नमुना विद्यालय बनाउने र क्रमिक रुपमा अन्य विद्यालयको पनि सुधार गर्ने ।
- आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा सबैको पहुँच वृद्धि गर्न स्वास्थ्य संस्थाहरुलाई सुविधा सम्पन्न बनाउने । गाउँपालिकास्तरको एक २५ शैयाको अस्पताल स्थापना गर्न पहल गर्ने ।
- लिसंखु पाखर गाउँपालिकामा पूर्ण रुपमा फलामे पोल/स्टीलको पोलको व्यवस्था गर्ने ।
- महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, दलित र जनजातिहरुको विकासको लागि सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
- साना तथा मझौला सिंचाईको विकास गर्ने ।
- “एक घर एक चर्पी अभियान, लिसंखु पाखरको पहिचान” कायम गर्ने र क्रमिक रुपमा एक घर एक चर्पी बनाउने । साथै एक घर एक धारा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
- पर्यटन क्षेत्र, रिडरोड, आधुनिक कृषि, स्वास्थ्य र प्राविधिक शिक्षा लगायत विभिन्न क्षेत्रको संभाव्यता अध्ययनको लागि विषय विशेषज्ञद्वारा अध्ययन अनुसन्धान गराउने ।
- बाहिरी चक्रपथ निर्माण र गाउँकार्यपालिका कार्यालयदेखि वडा कार्यालय सम्म जाने सडकहरुको विस्तृत परियोजना प्रस्ताव (डी.पी.आर.) तयार गर्ने ।

अपेक्षित उपलब्धि

- आर्थिक, सामाजिक, शैक्षिक तथा साँस्कृतिक विकास गरी उत्कृष्ट गाउँपालिका निर्माण हुनेछ ।
- सार्वजनिक सडकहरूको व्यवस्थित सञ्चालन भई आर्थिक विकासमा टेवा पुग्नेछ ।
- नागरिकहरूको आयमा वृद्धि भई गाउँपालिकाको आम्दानीको स्रोत वृद्धिमा सहयोग पुग्न छ ।

२.२ वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा अवलम्बन गरिएका आधारहरू

- दिगो आर्थिक विकास
- गरिवी निवारण
- कृषि क्षेत्रको विकासमा प्राथमिकता
- भौतिक पूर्वाधार विकास र स्तरोन्नति
- स्रोत र साधन समुचित प्रयोग गर्दै उच्च प्रतिफल
- सुशासन कायम गरी प्रशासनिक सेवा दिने
- नागरिकको सेवा प्राप्त गर्ने हकलाई स्थानीय तहमा प्रत्याभूति प्रदान गर्ने
- सूचना प्रविधि मैत्री सेवा प्रदान गर्ने
- सफा शुद्ध खानेपानीको व्यवस्था गर्ने
- चालू आ.व.मा सुरुवात भई अधुरा रहेका योजनाहरूलाई प्राथमिकता दिने
- संस्थागत विकासमा जोड दिने ।

२.२.१ समग्र नीति तथा आधारहरू

यो नीति कार्यक्रम तथा बजेट तयार गर्दा गाउँपालिकाले नेपालको संविधानले लिएका मार्गदर्शन, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, विभिन्न ऐन, नियम, नियमावली, स्थानीय तहको बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, आर्थिक व्यवस्थापन तथा सम्पत्ति हस्तान्तरण सम्बन्धी निर्देशिका, २०७४ र राष्ट्रिय योजना आयोगको मार्ग दर्शन तथा हामीलाई प्राप्त बजेट सिलिड, अन्य विषयगत मन्त्रालयहरूबाट प्राप्त हुन आएका सुझाव, सहभागितात्मक योजना तर्जुमा प्रकृया, स्थानीय स्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि जनप्रतिनिधिहरूका भावनालाई समेटेर विभिन्न समितिका राय सुझावका आधारमा यो नीति तथा कार्यक्रम तयार पारिएको छ ।

२.२.२ क्षेत्रगत नीति तथा आधारहरू

(क) आर्थिक क्षेत्र

- यस गाउँपालिकाका नागरिकको आर्थिक अवस्था मजबुत गर्ने
- कृषि क्षेत्रलाई आर्थिक उपार्जनको मुख्य पेशा बनाउने
- नागरिकलाई कर तिर्नुपर्छ भन्ने भावनाको विकास गर्ने
- उद्योग, कलकारखाना, व्यापार आदिलाई करको दायरामा ल्याउने
- यस गाउँपालिकामा प्रशस्त रुपमा रहेका चुन ढुंगा, सिमेन्ट ढुंगा र ढुंगा खानीको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गरी सम्भाव्य उद्योग स्थापना गर्न पहल गर्ने
- यस गाउँपालिका क्षेत्रमा घरेलु उद्योगको रुपमा स्थापित थाड्का, मुखुन्डो र गलैचालाई व्यावसायिक बजारीकरणका लागि पहल गर्ने ।

(ख) सामाजिक क्षेत्र

- एक गाउँपालिका, एक सम्पूर्ण पूर्वाधारयुक्त अस्पतालको नारालाई कार्यरूप दिन संघीय र प्रादेशिक सरकार समक्ष अविलम्ब पहल गरिने छ ।
- शिक्षा क्षेत्रलाई उच्च प्राथमिकताका साथ अघि बढाइने छ । यस क्षेत्रमा गुणस्तरीय र प्रतिस्पर्धी जनशक्ति उत्पादन गर्ने उद्देश्यका साथ प्रत्येक वडाका एक विद्यालयलाई नमुना विद्यालयको रुपमा विकास गरिने छ ।
- १५ जना भन्दा कम विद्यार्थी भएका विद्यालयहरूलाई समायोजन गरी दरबन्दी मिलान गरिने छ ।
- यस गाउँपालिकामा सरकारी दरबन्दी एक वटा पनि नभएका माध्यमिक विद्यालयहरूमा अंग्रेजी र विज्ञान अध्यापन गराउन सक्ने न्यूनतम १ जना शिक्षक व्यवस्थापन मिलाइने छ ।

- सबै ४ वर्ष देखि १४ वर्ष सम्मको बालबालिका विद्यालय बाहिर नरहुन् भनेर अभियान चलाइ रहेकोमा अभियानको सफलताको मापन पछि विद्यालय बाहिर छैनन् भन्ने घोषणा गर्ने ।
- शिक्षामा गुणस्तर सुधार गर्न शैक्षिक सामग्रीहरूको अधिकतम उपलब्धतामा जोड दिने ।
- बाल कक्षा देखि ५ कक्षा सम्मका बालबालिकालाई खाजाको व्यवस्था गरिनेछ ।
- नेपाल सरकारले तोकिएको पोषाक भत्ता प्राप्त नभएका शिक्षक तथा कर्मचारीहरूलाई प्रोत्साहन स्वरूप वार्षिक रुपमा रु. ३,०००/- उपलब्ध गरिने छ ।
- १ वडा कम्तीमा १ नमुना विद्यालयको अवधारणा अन्तर्गत विद्यालयहरूको शैक्षिक, भौतिक वातावरण स्तरोन्नती गर्दै लगिने छ ।
- गाउँपालिकामा एक प्राविधिक क्षेत्रगत विद्यालय स्थापनामा जोड दिइने छ ।
- विद्यालयहरूमा विपद जोखिम कोष स्थापना गर्दै लगिने छ ।
- जेष्ठ नागरिक र उत्कृष्ट विद्यार्थी सम्मानलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- एक वडा कम्तीमा एक खोप केन्द्र स्थापना गर्दै लगिने छ ।
- महिला स्वयम् सेविकाहरूलाई प्रोत्साहनको व्यवस्था हुने छ ।
- सुरक्षित मातृत्व कोष स्थापना हुनेछ ।
- स्वास्थ्य सेवालाई सर्वसुलभ र गुणस्तरीय तुल्याइने छ ।
- कम्तीमा एउटा वडालाई जिरो होम डेलिभरी (पूर्ण रुपमा स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुति गराउने वडा) घोषणा गर्न कार्यक्रम तर्जुमा गरिने छ ।
- अति संवेदनशील रोगहरू, मृगौला फेलियर, क्यान्सर र मुटुको भल्भ फेर्न पर्ने पीडितहरूलाई अधिकतम रु. ३०,०००/- सम्म सहयोग गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- “स्वास्थ्य चौकी जाउँ, नियमित गर्भजाँच गराउँ, बर्थिङ सेन्टरमा नै सुत्केरी गराउँ” अभियानलाई प्रभावकारी बनाइने छ ।
- घरघरमा खानेपानी व्यवस्थापन गर्न उच्च प्राथमिकता दिइने छ । नयाँ निर्माण भएका वा मर्मत सम्भार भएका खानेपानी योजनाहरूको मर्मत सम्भार कोष समुदायको सहभागितामा स्थापना गर्न लगाई उपभेक्ताहरूलाई नै हस्तान्तरण गरिने छ ।
- चालू आ.व.मा निर्माण तथा मर्मत गरिएका खानेपानी आयोजनाहरूका लागि कम्तीमा ५ वर्ष सम्म थप बजेट विनियोजन नगर्ने नीति लिइने छ ।
- गाउँपालिका तहमा लक्षित वर्गको सञ्जाल निर्माण गरी उक्त सञ्जालको कार्यक्रम प्रस्तावनाको आधारमा कार्यपालिकाबाट निर्णय गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिने छ ।
- गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका सबै जातजाति, भाषभाषीहरूको भेषभुषा खुल्ने एक संग्रहालय स्थापना गर्न विस्तृत परियोजना प्रस्ताव (डी.पी.आर.) तयार गरिने छ ।
- वडाहरूको सन्तुलन मिल्ने गरी एक एक वटा ताल पोखरी, भ्यू-टावर, पिकनिक पार्क, खेलमैदान, मन्दिर र गुम्बाको सन्तुलित विकास गर्न डी.पी.आर. तयार गरिने छ ।

(ग) पूर्वाधार क्षेत्र

- पूर्वाधार विकासको कामलाई मुख्य प्राथमिकताका साथ अघि बढाइने छ ।
- सबै वडाहरूमा सडक सञ्जाल विस्तार भएकोले ग्रामीण सडक स्तर उन्नति गर्ने कामलाई उच्च प्राथमिकतामा राखिने छ ।
- गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका भौतिक पूर्वाधार, सडक, खानेपानी, सिंचाइहरूको एकीकृत लागत तयार गरी त्यसको नामाकरण वर्गीकरण र स्तरीकरण गरिने छ ।
- गाउँपालिकाको भवन निर्माण गरिने छ ।
- गाउँपालिकाबाट वडा कार्यालयसम्म जोडिएका सडकहरूको स्तरोन्नती गरिने छ ।
- विद्यालयहरूको भवन निर्माण गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिइने छ ।
- सडक सञ्जालको नयाँ ट्रयाक खोल्ने कार्यलाई न्यूनीकरण गर्दै लगिने छ ।
- क्षतिग्रस्त निजी तथा सार्वजनिक भवनहरूको पुनर्निर्माणको कार्यलाई अन्तिम रुप दिइने छ ।

- “काठको पोल मुक्त, फलामे पोलयुक्त” गाउँपालिका निर्माणमा जोड दिइने छ ।
- पूर्वाधार निर्माणको कार्यलाई चुस्तदुरुस्त बनाई पारदर्शीता सहितको जवाफदेहीता सुनिश्चित गराउन योजनाहरूका उपभोक्ता समिति गठन पछि अभिमुखीकरण गरिने छ । अभिमुखीकरण नगरिएका उपभोक्ता समितिहरूसँग सम्झौता गरिने छैन र सम्झौता नगरीकन काम सुरु गर्ने समितिहरूलाई भुक्तानी नगर्ने नीति लिइने छ ।
- वर्षाका कारणले क्षतिग्रस्त सडकहरूलाई वर्षातको सिजन सकिए पछि गाउँ कार्यपालिकाबाट कार्यविधि बनाएर मर्मत तथा सम्भार गरिने छ ।
- कृषि क्षेत्रलाई टेवा पुऱ्याउन सिंचाइ कुलो मर्मत र प्लाष्टिक पोखरी निर्माणमा जोड दिइने छ ।
- वडा नं ३ मा वडा कार्यालय भवन तथा स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माणको कार्य सुरुवात गरिने छ ।
- गाउँ, टोल वस्तित्तर विशेष का सडकहरूलाई उपभोक्ताहरूको सहभागितामा मर्मत सम्भार गर्ने नीति लिइने छ ।

(घ) वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन

- गाउँपालिकाका प्रत्येक वडाहरू खुल्ला दिसा मुक्त हुने छन् । त्यसका लागि सामाजिक संघ सस्थाको सहयोगमा जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- “वन जंगल जोगाऔं, कार्वन व्यापार गरौं” भन्ने नारालाई हाम्रो गाउँपालिकाको प्रमुख मुद्दाहरू मध्येको रुपमा उठाई वातावरण संरक्षणबाट राष्ट्रलाई प्राप्त हुने कार्वन व्यापारको रकम यस गाउँपालिकाको हकको रुपमा प्राप्त गर्न प्रयास गरिने छ ।
- गाउँपालिकाको प्रमुख निकासी जन्य स्रोतको रुपमा देखिएको वन जंगललाई आमदानीको स्रोतको रुपमा लिई विद्यमान ऐन नियम अनुसार निकासी शुल्क लिने व्यवस्था गरिने छ ।
- बाढी, पहिरो, भूक्षय नियन्त्रणका लागि रुख रोपौं अभियान सञ्चालन गरिने छ ।
- सामुदायिक वनको कार्ययोजना भित्र रहेर वनको अधिकतम उपयोग गर्ने र निजी आवादीको रुख भनी वन क्षेत्रको रुख कटानी गर्ने प्रवृत्तिलाई नियन्त्रण गरिने छ ।
- गाउँपालिकाबाट सामाग्रीहरू बढी परिमाणमा निकासी गर्ने र मूल्याङ्कनमा परिमाण घटाएर देखाउने प्रवृत्तिको अन्त्य गरिने छ ।
- सेफ्टी टैकी नबनाउने, शौचालयको ढल खोला तथा पाखामा पठाउने प्रवृत्तिलाई अन्त्य गरिने छ ।
- मदिराजन्य वस्तुको उपयोग र प्रयोगमा बढेत्तरीहुँदा जनस्वास्थ्य, पारिवारिक वातावरण तथा सामाजिक शान्ति सुव्यवस्थामा गम्भीर असर पुगनुका साथै अनुत्पादक र अनावश्यक क्षेत्रमा हुने खर्चमा वृद्धि भई व्यक्ति परिवार र समाजको स्वास्थ्य र समृद्धिमा समेत बाधा व्यवधान पुग्ने हुँदा न्यूनीकरण गर्न अभियान संचालन गरिने छ ।
- जलाधार क्षेत्र र पानीको मुहान संरक्षणमा जोड दिइने छ ।
- विपद अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन गर्ने । विपद व्यवस्थापन आकस्मिक कोष स्थापना गरिने छ ।
- विपद जोखिम न्यूनीकरण गुरु योजना निर्माण गरिनेछ ।
- एक वन नर्सरी स्थापना गर्ने कार्यक्रम संचालन हुनेछ ।

(ङ) संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन

- नेपाल सरकारबाट स्वीकृत प्राप्त गाउँपालिकाको दरबन्दि अनुसारको कर्मचारीहरूको संगठनात्मक संरचना खडा गरी कार्यालय व्यवस्थित गरिनेछ । सातै वटा वडा कार्यालयहरूको व्यवस्थित पूर्वाधार विकास गरिनेछ । नागरिकहरूले प्राप्त गर्ने सेवाहरू छिटो छरितो उत्तरदायी र व्यवसायी किसिमले उपलब्ध गराई सुशासन कायम गरिनेछ ।
- वडा कार्यालयहरूका कार्यहरूमा एकरूपता ल्याउन गाउँ कार्यपालिकाबाट नियमावलीहरू र कार्यविधिहरू स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याइने छ । साथै आधुनिक सञ्चार सुविधा र प्रविधियुक्त वडा कार्यालय बनाइने छ ।
- वडाहरूबाट सम्पादन गरिने कामका मूल्यांकनका आधारमा उत्कृष्ट जनप्रतिनिधि र उत्कृष्ट कर्मचारी घोषणा गरिने छ ।
- गाउँपालिकाले प्राप्त गर्ने आमदानीका स्रोतहरूलाई फराकिलो बनाई आत्मनिर्भरता उन्मुख बनाउँदै लगिने छ ।
- गाउँपालिकालाई आवश्यक यातायातका साधनहरू खरिद गरिने छ ।
- गाउँपालिकाको आफ्नै भवन निर्माण गरी कार्यालय व्यवस्थापन गरिने छ ।
- गाउँपालिका क्षेत्र भित्र (शिक्षा, स्वास्थ्य तथा सरसफाइ, सडक, खानेपानी, विद्युत, कृषि, पशु, पर्यटन, विपद व्यवस्थापन जस्ता कार्यक्रम) को एकीकृत विकास योजनाको अवधारणा अनुसार गुरु योजना तयार गरिने छ ।

- संविधानले निर्दिष्ट गरेका एकल अधिकारका सूचि अनुसूचि-८ अनुसार ऐन/नियमावली निर्माण गरिने छ । साभ्का अधिकार सूचिमा रहेका विषयलाई प्रदेश सरकार र संघीय सरकारले कानून बनाए पछि अधि वढाइने छ ।
- न्यायिक समितिको कामलाई निष्पक्ष, पारदर्शी, जवाफदेही र प्रभावकारी बनाइने छ ।
- कर्मचारी प्रशासनलाई जन उत्तरदायी र नागरिक मैत्री बनाउँदै सेवा प्रक्याहरु सरल र व्यवस्थित गरिने छ । सुभाब पेटिका र नागरिक वडापत्र सेवा स्थलमा राखिने छ ।
- गाउँ कार्यपालिकामा र वडा कार्यालयमा कार्यरत स्थानीय तहका करार, अस्थायी तथा स्थायी सेवाका कर्मचारीहरुको लागत सहभागिता सुनिश्चित गरिएको नीति बनाई कर्मचारी कल्याण कोष स्थापना गरिने छ ।
- राष्ट्रलाई वर्तमान संघीय संरचनमा रुपान्तरण गर्ने आन्दोलनमा जीवन उत्सर्ग गर्ने सहिदहरुको भावना र सपनालाई मूर्तरुप दिन बदलिँदो परिवेश अनुसार जनअपेक्षा अनुरुप कानूनको पालना गर्दै गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्न जनप्रतिनिधिहरु तथा कर्मचारीहरुलाई क्षमता विकास तालिमको अवसर उपलब्ध हुनेछ ।
- जनमैत्री सेवा, जनप्रतिनिधिहरूसँगको समन्वय र कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनको आधारमा कर्मचारीहरुलाई पुरस्कृत गर्ने नीति लिइने छ ।
- “हाम्रो गाउँ, राम्रो बनाउँ” अभियानमा शिक्षक, विद्यार्थी, कर्मचारी, समाजसेवी, बुद्धिजीवी लगायत सम्पूर्ण गाउँपालिकावासीद्वारा हुन सक्ने स्वतःस्फूर्त सहयोग र योगदानलाई स्वागत गरी प्रोत्साहन गरिने छ । उत्कृष्ट योगदान गर्ने उपभोक्ता समूह, समुदाय र व्यक्तित्वलाई कदर गर्ने नीति लिइने छ ।
- विकसित र समृद्ध लिसंखु पाखर गाउँपालिका निर्माण गर्न प्रदेश र संघीय सरकारसँग समन्वय गरी आवश्यक सहयोग लिने प्रयत्नलाई निरन्तरता दिइने छ ।

२.३ मुख्य आयोजना र क्रियाकलापहरु

क. गौरवका आयोजनाहरु

- ❖ २१ किलो लिसंखु सुकुटे सडक कालोपत्रे गर्ने
- ❖ बाहिरी चक्रपथ निर्माण गर्ने
- ❖ २५ शैयाको अस्पताल स्थापना गर्ने
- ❖ गाउँपालिकास्तरीय संग्रहालय स्थापना गर्ने
- ❖ ग्याल्बुड खोला दोभान ताल निर्माण गर्ने
- ❖ एकीकृत सेवा प्रदान गर्न पालिका भवनसँगै विषयगत कार्यालयका भवन निर्माण गर्ने ।

ख. अन्य आयोजना तथा कार्यक्रमहरु

- ❖ कृषि क्षेत्रको विकासका लागि पहिलो प्राथमिकता दिइने छ । जसका लागि यस क्षेत्रको मुख्य उत्पादन आलुको व्यवसायीकरण गर्न यान्त्रिकरण गर्ने र खेति गर्ने जमिनमा कृषि चुन ढुवानीमा अनुदान दिइने छ ।
- ❖ गुणस्तरीय र प्रतिस्पर्धी जनशक्ति उत्पादन गर्न एक वडा एक नमुना विद्यालय बनाउन पूर्वाधार तयार गर्दै लगिने छ ।
- ❖ सडक सञ्जाललाई स्तरोन्नति गरिने छ ।
- ❖ विद्युतीय काठको पोल विस्थापित गर्न कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- ❖ गाउँपालिकाको समग्र विकासको लागि गुरुयोजना निर्माण र निर्दिष्ट आयोजनाहरुको डी.पी.आर. तयार गरिने छ ।

२.४ आ.व. २०७५/०७६ को अनुमानित व्यय र स्रोत अनुमान

| विवरण | आय रु | व्यय रु |
|---------------------------------------|----------------|----------------|
| आय तर्फ | | |
| आन्तरिक राजश्व | ५६,००,०००।- | |
| राजश्व बाडफाँडबाट प्राप्त रकम | ४,४६,१७,०००।- | |
| नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान | | |
| वित्तीय समानीकरण अनुदान | ९,४७,००,०००।- | |
| सशर्त अनुदान | ९,६४,००,०००।- | |
| प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान | | |
| वित्तीय समानीकरण अनुदान | ७७,२७,०००।- | |
| सशर्त अनुदान | | |
| व्यय तर्फ | | |
| गाउँपालिका स्तर | | |
| आर्थिक विकास क्षेत्र | | ६३,००,०००।- |
| सामाजिक विकास क्षेत्र | | १,६९,८१,२००।- |
| पूर्वाधार विकास क्षेत्र | | १,७७,६२,८००।- |
| वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन | | ३८,००,०००।- |
| संस्थागत विकास सेवा प्रवाह र सुशासन | | २,११,३३,०००।- |
| वडास्तरीय कार्यक्रम ७ वटा वडाका | | ४,२०,५०,०००।- |
| प्रशासनिक खर्च | | ४,४६,१७,०००।- |
| सशर्त अनुदान खर्च | | ९,६४,००,०००।- |
| जम्मा | २४,९०,४४,०००।- | २४,९०,४४,०००।- |

तेस्रो गाउँ सभाका लागि यो नीति कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्न मार्गनिर्देशन गर्नुहुने विषयगत समितिका पदाधिकारीहरु, गाउँपालिकाका पदाधिकारी तथा आदरणीय अध्यक्षज्यूप्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु । नीति तथा कार्यक्रमको प्राथमिकतामा व्यापक रूपमा छलफल गरी सुझाव दिनुहुने गाउँ सभाका सदस्यज्यूहरु, सरोकारवाला निकायका प्रतिनिधि, विषयगत क्षेत्र, गैर सरकारी संघ संस्था, नागरिक समाज र राष्ट्रसेवकहरु लाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु । आ.व. २०७५/०७६ को नीति कार्यक्रम तथा बजेट कार्यान्वयनमा सबै पक्षबाट यथोचित साथ सहयोग प्राप्त हुने विश्वास लिएकी छु ।

हेमगंगा मोक्तान
उपाध्यक्ष/संयोजक

मिति : २०७५ असार ९ गते